

ЗАКОН ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Обн. ДВ. бр.84 от 24 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.80 от 3 Октомври 2000г., изм. ДВ. бр.92 от 10 Ноември 2000г., изм. ДВ. бр.42 от 27 Април 2001г., изм. ДВ. бр.28 от 19 Март 2002г., изм. ДВ. бр.64 от 23 Юли 2004г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., доп. ДВ. бр.17 от 1 Март 2016г., изм. ДВ. бр.30 от 3 Април 2018г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020г., доп. ДВ. бр.66 от 1 Август 2023г., изм. ДВ. бр.70 от 20 Август 2024г., изм. и доп. ДВ. бр.43 от 27 Май 2025г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика по насърчаване създаването и развитието на малки и средни предприятия.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) Този закон има за цел да създаде условия за изграждане на благоприятна и стабилна институционална и икономическа среда за създаване и развитие на конкурентоспособни малки и средни предприятия.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) Категорията малки и средни предприятия включва предприятията, които имат:

1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 250 души, и

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) годишен оборот, който не превишава 50 000 000 евро, и/или стойност на активите, която не превишава 43 000 000 евро.

(2) От предприятията по ал. 1 малки предприятия са тези, които имат:

1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 50 души, и

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) годишен оборот, който не превишава 10 000 000 евро, и/или стойност на активите, която не превишава 10 000 000 евро.

(3) От предприятията по ал. 1 микропредприятия са тези, които имат:

1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 10 души, и

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) годишен оборот, който не превишава 2 000 000 евро, и/или стойност на активите, която не превишава 2 000 000 евро.

Чл. 4. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г., нов - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) При изчисляване на данните по чл. 3 се взема предвид дали предприятието е независимо, дали е предприятие партньор по смисъла на ал. 3, или е свързано предприятие по смисъла на ал. 5.

(2) Независимо предприятие е всяко предприятие, което не е предприятие партньор по смисъла на ал. 3 и не е свързано предприятие по смисъла на ал. 5.

(3) Предприятия партньори са предприятията, които не са свързани предприятия по смисъла на ал. 5 и между които съществува следното отношение: едно от предприятията притежава самостоятелно или заедно с едно или повече свързани предприятия от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на друго предприятие.

(4) Едно предприятие се смята за независимо и в случаите, когато негови предприятия партньори са следните лица:

1. инвестиционни дружества;
2. дружества за рисково инвестиране;

3. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) физически лица, които обичайно рисково инвестират индивидуално или съвместно в предприятия, които не са публични дружества по смисъла на чл. 110 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (бизнес-ангели), при условие че общата им инвестиция в едно предприятие не превишава 1 250 000 евро;

4. висши училища или изследователски центрове;
5. институционални инвеститори, включително регионални фондове за развитие;

6. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от 01.01.2026 г.) общини с брой на жителите под 5000 души и с годишен бюджет, който не превишава 10 000 000 евро.

(5) Свързани предприятия са предприятията, между които съществува някое от следните отношения:

1. едното предприятие притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото предприятие;

2. едното предприятие има право да назначава или освобождава повече от половината от членовете на изпълнителния, управителния или надзорния орган на другото предприятие;

3. едното предприятие има право да упражнява решаващо влияние върху другото предприятие по силата на договор, сключен между тях, или на клауза в неговия устав, учредителен договор или друг учредителен акт;

4. предприятие, което е акционер, съдружник или член в друго предприятие, контролира самостоятелно повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на това предприятие по силата на споразумение с други акционери, съдружници или членове.

(6) Не е налице решаващо влияние по ал. 5, т. 3 върху предприятието, в случай че лицата, посочени в ал. 4, не участват пряко или косвено в управлението на предприятието, без с това да се нарушават техните права на съдружници или акционери.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Предприятия, които осъществяват чрез едно или повече други предприятия или чрез лице по ал. 4 някое от отношенията по ал. 5, се смятат за свързани предприятия.

(8) Предприятия, осъществяващи помежду си някое от отношенията по ал. 5, чрез физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно, се считат също за свързани предприятия, ако извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари.

(9) С изключение на случаите по ал. 4 едно предприятие не може да се смята за предприятие по чл. 3, ако 25 на сто или повече от капитала или от броя на гласовете в общото събрание се контролират пряко или непряко, заедно или поотделно от един или повече държавни органи.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Обстоятелствата по чл. 3 и 4 се декларират. Декларацията се съставя по образец, утвърден от министъра на икономиката и индустрията. Образецът се обнародва в "Държавен вестник".

(2) Когато капиталът е разпределен по такъв начин, че е невъзможно да се определи от кого точно се притежава, предприятието може да декларира, че 25 на сто или повече от капитала му или от броя на гласовете в общото му събрание не се притежават от друго предприятие или съвместно от свързани предприятия.

Чл. 4б. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) Данните по чл. 3 се определят на базата на предходната финансова година.

(2) Ако в две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3, това се отразява на неговия статус на микро-, малко или средно предприятие.

(3) В случай на новообразувано предприятие данните по чл. 3 се определят според стойността на показателите за текущата финансова година.

Чл. 4в. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) Средносписъчният брой на персонала на предприятието се изчислява на базата на броя на персонала, нает в предприятието или нает от името на предприятието на пълно работно време през цялата година. Персоналът, който не е работил през цялата година, лицата, работещи на непълно работно време, независимо от продължителността на работата, и сезонно наетите лица се преизчисляват към пълна заетост.

(2) Персоналът се състои от:

1. наетите лица по трудово правоотношение и приравнено на трудово правоотношение;

2. лицата без трудово или приравнено на него правоотношение, които са в договорно отношение с предприятието и се смятат за наети лица;

3. собствениците - управители, включително едноличните търговци, полагащите труд като член-кооператори по реда на Закона за кооперациите, като занаятчии по реда на Закона за занаятите или като земеделски производители;

4. съдружниците, които участват с личен труд в обичайната дейност на предприятието и получават доход срещу този труд.

(3) Броят на стажантите, чираците, студентите и учениците, които провеждат в предприятието професионалното си обучение чрез договор, не се включва в числеността на персонала.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 01.07.2018 г.) Броят на лицата в отпуск поради бременност и раждане, на лицата в отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на лицата в отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст не се включва в числеността на персонала.

Чл. 4г. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) (1) Когато предприятието е независимо, данните по чл. 3 се определят на базата на годишния му финансов отчет.

(2) Когато предприятието е предприятие партньор по смисъла на чл. 4, ал. 3 или е свързано предприятие по смисъла на чл. 4, ал. 5, данните по чл. 3 се определят на базата на годишния му финансов отчет или консолидирания финансов отчет на предприятието, или консолидираните финансови отчети, в които предприятието е включено.

(3) Към данните на съответното предприятие по ал. 2 се добавят данните на всяко предприятие партньор, с което има непосредствена връзка, както следва:

1. добавя се такава стойност от данните на непосредствено възходящото предприятие партньор, която е пропорционална на притежавания дял от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на съответното предприятие по ал. 2 (който дял е по-голям);

2. добавя се такава стойност от данните на непосредствено низходящото предприятие партньор, която е пропорционална на дела от капитала или броя на гласовете в общото събрание, притежавани от съответното предприятие по ал. 2 в низходящото предприятие партньор (който дял е по-голям); в случаи на взаимно участие се взема по-големият дял.

(4) Към данните по ал. 2 и 3 на предприятието партньор се добавят в пълен размер данните на всяко предприятие, което е свързано с него, при условие че тези данни не са били включени посредством консолидирани финансови отчети.

(5) Данните на предприятията партньори се вземат от техните годишни финансови отчети или консолидирани финансови отчети. Към тези данни се добавят всички данни на предприятията, които са свързани с тези предприятия партньори, освен ако данните на свързаните предприятия вече са включени в консолидираните финансови отчети.

(6) Данните на свързаните предприятия се вземат от техните годишни финансови отчети или консолидирани финансови отчети. Към данните на свързаните предприятия се добавят данните на всяко тяхно предприятие партньор, при условие че вече не са били включени в консолидираните финансови отчети с дял, пропорционален на дела по ал. 3.

Глава втора.

ОРГАНИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 64 ОТ 2004 Г., В СИЛА ОТ 25.08.2004 Г.)

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) Министерският съвет одобрява национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Министърът на икономиката и индустрията:

1. ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика за насърчаване на малките и средните предприятия чрез създаването и развитието на конкурентоспособни малки и средни предприятия при отчитане на необходимостта от постигане на балансирано социално-икономическо развитие на отделните райони на страната;

2. координира провеждането на държавната политика при взаимодействие с държавните органи, органите на местното самоуправление, юридическите лица с нестопанска цел, сдруженията, подпомагащи малките и средните предприятия, и браншовите камари и съюзи;

3. извършва анализ на състоянието и развитието на малките и средните предприятия.

4. (нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) одобрява годишни програми за прилагане на националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия, придружени от доклади за изпълнението им за предходната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Министърът на иновациите и растежа участва в изпълнението на политиката за насърчаване конкурентоспособността на малките и средните предприятия и тяхната добавена стойност за растежа на икономиката, като прилага мерки и дейности от Националната стратегия и годишните програми.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Органите на изпълнителната власт провеждат държавната политика за насърчаване на малките и средните предприятия съобразно националната стратегия и годишните програми.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) При поискване от министъра на икономиката и индустрията Агенция "Митници" и други държавни органи предоставят информация и конкретни данни за нуждите на анализи и изготвянето на годишния доклад.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Създава се Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия към министъра на иновациите и растежа, наричана по-нататък "агенцията".

(2) Агенцията се ръководи и представлява от изпълнителен директор.

(3) Агенцията е юридическо лице със седалище София и с териториални звена, чиято издръжка се формира от бюджетни средства и приходи от собствена дейност.

(4) Структурата, дейността, организацията на работа и съставът на агенцията се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) Изпълнителният директор на агенцията:

1. изпълнява държавната политика за насърчаване на малките и средните предприятия;

2. участва в разработването и дава становища по проекти на нормативни актове и международни договори, които са свързани с насърчаване на малките и средните предприятия, и анализира въздействието на нормативните актове в тази област;

3. организира и координира разработването и изпълнението на проекти от годишните програми за прилагане на националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия;

4. организира и координира разработването и изпълнението на проекти и програми, насочени към райони за целенасочено въздействие и към групи в неравностойно положение на пазара на труда;

5. извършва информационно обслужване на малките и средните предприятия и на предприятията, кандидати по програми и проекти, финансирани от Европейския съюз и други донори;

6. извършва проучвания и анализ на конкретни фактори, въздействащи върху условията за осъществяване на стопанска дейност от предприятията;

7. организира курсове за обучение и семинари за малки и средни предприятия и за повишаване на търговските умения и опит;

8. съдейства за инвестирането в малки и средни предприятия от чуждестранни и местни физически и юридически лица съвместно с Българската агенция за инвестиции;

9. осъществява сътрудничество с местни, чуждестранни и международни правителствени и неправителствени организации, извършващи дейности за развитие и насърчаване на малките и средните предприятия;

10. организира изграждането и поддържането на информационна система;

11. (нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.)

12. (нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) изпълнява мерки и проекти за реализиране на държавната политика в областта на иновациите;

13. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) извършва и други дейности, насочени към стимулиране развитието на конкурентоспособни малки и средни предприятия;

14. (нова - ДВ, бр. 66 от 2023 г.) информира и консултира предприятия, които са застрашени от настъпване на неплатежоспособност, относно възможностите за установяване на финансови затруднения и предприемане на необходимите действия.

(2) Изпълнителният директор на агенцията може да възлага извършването на дейностите по ал. 1, т. 5 - 7, както и организирането и координирането на проекти по ал. 1, т. 3 и 4 на териториален принцип чрез конкурс, като при единствен кандидат може да се проведе пряко договаряне. Дейностите се възлагат на юридически лица с нестопанска цел, които извършват дейност по подпомагане на малките и средните предприятия.

(3) Условието и редът, при които се възлагат дейности по ал. 2, се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) Агенцията изгражда и поддържа информационна система с данни за:

1. малките и средните предприятия в Република България; за местни производители, износители и вносители;

2. организациите, банките, донорските програми, предоставящи целево финансиране на малки и средни предприятия, условията на финансиране и формулярите за участие;

3. организациите, оказващи друга подкрепа на малките и средните предприятия, включително въвеждане на нови технологии, предоставяне на информационни и консултантски услуги;

4. проектите, програмите и курсовете за обучение на малки и средни предприятия;

5. административните услуги, предоставяни от агенцията, включително стандартизирани и унифицирани формуляри, когато има такива.

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.)

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Глава трета.

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 64 ОТ 2004 Г., В СИЛА ОТ 25.08.2004 Г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) За осъществяване на сътрудничеството в областта на насърчаване на малките и средните предприятия се създава Консултативен съвет за насърчаване на малките и средните предприятия към министъра на икономиката и индустрията, наричан по-нататък "консултативния съвет".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Консултативният съвет е съвещателен орган, в който участват представители на министерства, на Националното сдружение на общините в Република България, на юридически лица с нестопанска цел, на сдружения, подпомагащи малки и средни предприятия, на браншови камари и съюзи, на Българската банка за развитие, както и учени - специалисти по проблемите на икономическата политика.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Министърът на икономиката и индустрията е председател на консултативния съвет по право.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Министърът на иновациите и растежа или определен от него заместник-министър и изпълнителният директор на агенцията са членове на Консултативния съвет по право.

(5) Организационно-техническото подпомагане на работата на консултативния съвет се осъществява от администрацията на агенцията.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.)

Организацията на работа и съставът на консултативния съвет се определят с правилник на министъра на икономиката и индустрията. Поименният състав на консултативния съвет се определя със заповед на министъра на икономиката и индустрията.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) Консултативният съвет:

1. обсъжда състоянието и политиката за насърчаване създаването и развитието на малките и средните предприятия и дава предложения за нейните приоритетни направления за съответната година;

2. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) обсъжда резултатите от анализа на състоянието и развитието на малките и средните предприятия по области и отрасли и прави предложения при изготвянето на годишния доклад;

3. предлага усъвършенстване на нормативната уредба на обществените отношения, свързани с малките и средните предприятия;

4. осигурява обществен достъп до информация за законодателни инициативи и участие на предприемачите и техните сдружения в обсъждането на закони и подзаконови нормативни актове;

5. (нова - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) обсъжда резултатите и дава препоръки относно изпълнението на националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия и на годишните програми за нейното прилагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) Консултативният съвет може да сформира експертни групи по конкретни въпроси от неговата компетентност.

Глава четвърта.
МЕРКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ СЪЗДАВАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА МАЛКИ И
СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Раздел I.
Общи разпоредби

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) В националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия се определят целите и приоритетите за насърчаване и ролята на държавните органи и органите на местното самоуправление за нейното осъществяване.

(2) Годишните програми съдържат проекти и инициативи за осъществяване на националната стратегия през съответната година.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) (1) Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия и годишните програми за нейното прилагане съдържат мерки за:

1. насърчаване създаването на малки и средни предприятия при условията, по реда и критериите на Закона за държавните помощи и правилника за прилагането му чрез:

- а) създаване на благоприятни условия за възникването на нови малки и средни предприятия;

- б) създаване на подходящи условия за достъп до капитал, включително предоставяне на финансиране на малки и средни предприятия;

- в) гарантиране на част от кредитния риск по кредити, предоставени целево на малки и средни предприятия;

- г) разработване и реализиране на проекти за малки и средни предприятия;

- д) организиране на обучение за придобиване на предприемачески умения;

- е) създаване на позитивен образ на предприемачеството чрез програми и мерки за неговото популяризиране;

- ж) подпомагане проучването на възможността за реализиране на нови бизнес идеи;

- з) отдаване под наем на имоти - частна държавна и частна общинска собственост;

- и) изграждане на технологични паркове и инкубатори за развитие на малки и средни предприятия;

2. насърчаване развитието и повишаване конкурентоспособността на малките и средните предприятия при условията, по реда и критериите на Закона за държавните помощи и правилника за прилагането му чрез:

- а) разработване на проекти, насочени към поощряване разпространението на технологии и иновации в малките и средните предприятия и разширяване на възможностите им да избират и прилагат технологии и иновации;

- б) реализиране на проекти за повишаване конкурентоспособността на предприятията чрез повишаване на тяхната производителност извън мерките за въвеждане на нови технологии;

- в) изготвяне на методология и провеждане на обучение за оптимално използване на целевите средства за малки и средни предприятия в предприсъединителните фондове,

структурните фондове и програмите на Европейския съюз и създаване на необходимия административен капацитет за нейното прилагане;

г) информационно обслужване на малките и средните предприятия;

д) организиране на обучение за повишаване на професионалната външнотърговска квалификация на управителите и персонала на предприятията;

е) подпомагане участието на малки и средни предприятия в международни панаири;

ж) разработване на проекти за насърчаване на малките и средните предприятия в определени отрасли и райони за целенасочено въздействие, както и сред групите в неравностойно положение на пазара на труда;

з) други дейности и мерки в полза на малки и средни предприятия по други закони.

(2) Мерките по ал. 1, т. 1, букви "г", "ж" и "и" и т. 2, буква "а" могат да се осъществяват при участието на научни организации и висши училища.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Раздел II.

Финансово подпомагане на дейностите по насърчаване създаването и развитието на малки и средни предприятия

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2025 г., в сила от 27.05.2025 г.) Държавата може да подпомага дейностите по насърчаване на малките и средните предприятия в рамките на бюджетите на Министерството на икономиката и индустрията и на Министерството на иновациите и растежа със средства за проектите и мерките, включени в националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия и в годишните програми за прилагането ѝ.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г., отм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.)

Раздел III.

Програми за насърчаване развитието на малки и средни предприятия

Чл. 17. Министерствата и ведомствата съобразно своята компетентност предвиждат в отрасловите си програми мерки за:

1. увеличаване броя на заетите лица в малките и средните предприятия;

2. повишаване на експортната активност на малките и средните предприятия и тяхната конкурентоспособност;

3. насърчаване инвестирането в малки и средни предприятия;

4. подобряване информационното и консултантското обслужване на малките и средните предприятия;

5. повишаване на професионалната квалификация и придобиване на предприемачески умения;

6. увеличаване на броя на високотехнологичните малки и средни предприятия.

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.)

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.) Общинските съвети в рамките на ресурсното осигуряване на регионалното развитие и в съответствие с интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2:

1. разработват и изпълняват дългосрочни и средносрочни програми за насърчаване на малките и средните предприятия на територията на съответната община;

2. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.) съдействат на малките и средните предприятия, на Агенцията по заетостта и на други организации за реализиране на програми за обучение и повишаване квалификацията на ръководителите и на заетите лица в малки и средни предприятия.

(2) Дейностите по ал. 1 се реализират съвместно с агенцията.

Чл. 20. В програмите по чл. 17 и 19 общинските съвети, министерствата и ведомствата конкретизират целевата насоченост на мерките и условията за участие на малките и средните предприятия.

Раздел IV.

Участие на малките и средните предприятия при приватизация на държавни и общински предприятия и предоставяне под наем на имоти - частна държавна и частна общинска собственост (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г.)

Чл. 24. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2002 г.)

Чл. 25. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Чл. 26. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Глава пета.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (ОТМ. - ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г.)

Чл. 27. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Чл. 28. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) По смисъла на този закон:

1. "Предприятие" е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

2. "Годишен оборот" е нетният размер на приходите от обичайната дейност на предприятието.

3. "Дружества за рисков инвестиране" са акционерните дружества, създадени за инвестиране на рисков капитал в малки и средни предприятия.

4. "Рисково инвестиране" е инвестиране в малки и средни предприятия при създаването им и в началната фаза на тяхното развитие.

5. "Институционален инвеститор" е инвеститор по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

6. "Регионални фондове за развитие" са фондовете, осигуряващи финансова подкрепа за развитие на регионите в определени сфери: производствени инвестиции, създаване и модернизирание на инфраструктури, инвестиции в областта на здравеопазването и образованието и други.

7. "Съответен пазар" е пазарът по § 1, т. 5 от допълнителната разпоредба на Закона за защита на конкуренцията.

8. "Вертикално свързани пазари" са пазарите на стоки и услуги, непосредствено предшестващи или следващи съответния продуктов пазар по веригата производство - разпределение.

9. "Новообразувани малки и средни предприятия" са малките и средните предприятия, за които са изтекли до 12 месеца от вписването им в регистър БУЛСТАТ.

10. "Сдружения, подпомагащи малки и средни предприятия" са сдруженията, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, чиято регистрирана цел е оказване на подкрепа и съдействие на малки и средни предприятия, независимо от формата за осъществяването ѝ, или сдружения, на които повече от две трети от членовете са малки и средни предприятия или повече от половината от реализираните от тях проекти и програми са насочени към малки и средни предприятия.

11. "Браншови камари и съюзи" са сдруженията, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, чиито членове осъществяват сходна стопанска дейност в един и същ сектор на икономиката.

12. "Райони за целенасочено въздействие" са районите за целенасочено въздействие по смисъла на Закона за регионалното развитие.

13. "Групи в неравностойно положение на пазара на труда" са групи в неравностойно положение на пазара на труда по смисъла на Закона за насърчаване на заетостта.

14. "Непосредствено низходящо предприятие партньор" е предприятието, в което друго предприятие притежава от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото му събрание.

15. "Непосредствено възходящо предприятие партньор" е предприятието, което притежава в друго предприятие от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото му събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Активите, пасивите, както и другите права и задължения на Агенцията за малки и средни предприятия към Министерството на промишлеността преминават към Агенцията за малки и средни предприятия към Министерския съвет.

§ 3. (1) Считано от 1 януари 1999 г. се закриват фонд "Малки и средни предприятия" към Агенцията за малки и средни предприятия към Министерството на промишлеността и извънбюджетната сметка за финансиране дейността на Агенцията за малки и средни предприятия.

(2) Средствата и вземанията по закритите фонд и извънбюджетна сметка по ал. 1 се превеждат по бюджета на Агенцията за малки и средни предприятия.

§ 4. Този закон отменя Закона за Държавната банка за инвестиции и развитие (обн., ДВ, бр. 95 от 1996 г.; изм., бр. 52 от 1997 г., бр. 153 от 1998 г.).

§ 5. В чл. 2, ал. 2 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (обн., ДВ, бр. 38 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 51 от 1994 г., бр. 45, 57 и 109 от 1995 г.; бр. 42, 45, 68 и 85 от 1996 г.; попр., бр. 86 от 1996 г.; изм., бр. 55, 61, 89, 98 и 122 от 1997 г., бр. 39 от 1998 г.; попр., бр. 41 от 1998 г.; изм., бр. 70 от 1998 г.) се създава т. 7:

"7. мерки за насърчаване развитието на малки и средни предприятия."

§ 6. В чл. 10, ал. 1, т. 3 от Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 155 от 1998 г., бр. 26, 50, 65, 67 и 68 от 1999 г.) накрая се добавя "и обучение за развитието на малки и средни предприятия".

§ 7. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2004 г., в сила от 25.08.2004 г.)

§ 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2000 г., в сила от 1.01.2001 г.) Министърът на финансите да възложи извършването на ревизия на Българската стопанска камара при условията и по реда на Закона за държавния вътрешен финансов контрол.

(2) Ако при ревизията по ал. 1 бъдат установени вземания и средства на държавата по фонд "Малки и средни предприятия" към Българската индустриална стопанска асоциация (Българската стопанска камара), те се предоставят на Агенцията за малки и средни предприятия.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 9 септември 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МАЛКИТЕ И
СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ**

(ОБН. - ДВ, БР. 64 ОТ 2004 Г.)

§ 22. (1) Създадената с този закон Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия е правопреемник на Агенцията за малки и средни предприятия към Министерския съвет и на Изпълнителната агенция за насърчаване на търговията към министъра на икономиката.

(2) Активите, пасивите, архивът и другите права и задължения на Агенцията за малки и средни предприятия и на Изпълнителната агенция за насърчаване на търговията се поемат от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия.

(3) Служебните и трудовите правоотношения със служителите на Агенцията за малки и средни предприятия и на Изпълнителната агенция за насърчаване на търговията се уреждат при условията и по реда на чл. 87а от Закона за държавния служител, съответно чл. 123, ал. 1 от Кодекса на труда.

§ 23. Издадените удостоверения за вписване в регистъра на малките и средните предприятия запазват действието си до изтичането на срока на тяхната валидност. Започнатите производства по вписване в регистъра се прекратяват, като платените такси за вписване се връщат.

.....
§ 25. (В сила от 23.07.2004 г.) (1) Министерският съвет приема устройствен правилник на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия в едномесечен срок от обнародването на този закон в "Държавен вестник".

(2) Министерският съвет приема наредбата по чл. 7, ал. 3 в двумесечен срок от обнародването на този закон в "Държавен вестник".

§ 26. Областните управители и кметовете на общините създават условия и съдействат на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, като ѝ предоставят за ползване сгради, помещения и други материални условия, необходими за осъществяването на дейността ѝ.

§ 27. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 25, който влиза в сила от деня на обнародването.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР**

(ОБН. - ДВ, БР. 34 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 80 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 53
ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 56. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2007 г.) Този закон влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на § 2 и § 3, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

**Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МАЛКИТЕ И
СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ**

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г.)

§ 13. Навсякъде в закона думите "министъра на икономиката" и "министърът на икономиката" се заменят съответно с "министъра на икономиката и енергетиката" и "министърът на икономиката и енергетиката".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА**

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 16.10.2009 Г.)

§ 35. В Закона за малките и средните предприятия (обн., ДВ, бр. 84 от 1999 г.; изм., бр. 80 и 92 от 2000 г., бр. 42 от 2001 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 64 от 2004 г., бр. 34, 59 и 80 от 2006 г., бр. 53 от 2007 г. и бр. 43 от 2008 г.) навсякъде думите "министърът на икономиката и енергетиката", "министъра на икономиката и енергетиката" и "Министерството на икономиката и енергетиката" се заменят съответно с "министърът на икономиката, енергетиката и туризма", "министъра на икономиката, енергетиката и туризма" и "Министерството на икономиката, енергетиката и туризма".

.....
§ 59. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАБРАНА НА ХИМИЧЕСКОТО
ОРЪЖИЕ И ЗА КОНТРОЛ НА ТОКСИЧНИТЕ ХИМИЧЕСКИ ВЕЩЕСТВА И
ТЕХНИТЕ ПРЕКУРСОРИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 14 ОТ 2015 Г.)

§ 24. В Закона за малките и средните предприятия (обн., ДВ, бр. 84 от 1999 г.; изм., бр. 80 и 92 от 2000 г., бр. 42 от 2001 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 64 от 2004 г., бр. 34, 59 и 80 от 2006 г., бр. 53 от 2007 г., бр. 43 от 2008 г. и бр. 82 от 2009 г.) навсякъде думите "Министерството на икономиката, енергетиката и туризма", "министърът на икономиката, енергетиката и туризма" и "министъра на икономиката, енергетиката и туризма" се заменят съответно с "Министерството на икономиката", "министърът на икономиката" и "министъра на икономиката".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2016 Г.)

§ 38. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА НА ТРУДА**

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2018 Г.)

§ 15. Законът влиза в сила от 1 юли 2018 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 21 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 13.03.2020 Г.)

§ 56. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

(ОБН. - ДВ, БР. 70 ОТ 2024 Г.)

.....
§ 60. Параграф 5, ал. 1, § 8 - 36, § 37, т. 1 - 12 и 14 - 20 и § 38 - 59 влизат в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 43 ОТ 2025 Г., В СИЛА ОТ 27.05.2025 Г.)

.....
§ 39. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директиви:

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2015/2366 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО

Решения:

РЕШЕНИЕ 97/761/ЕО НА КОМИСИЯТА от 5 ноември 1997 година относно одобряване на механизъм в подкрепа на създаването на транснационални смесени МСП в Общността